

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ НАВКОЛИШНЬОГО
ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА УКРАЇНИ**

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ

Червона книга
України

РОСЛИННИЙ СВІТ

Під загальною редакцією члена-кореспондента
Національної АН України
Я.П.Дідуха

Київ
Видавництво
«Глобалконсалтинг»
2009

ПОКРИТОНАСІННІ, ДВОДОЛЬНІ

Magnoliophyta (Angiospermae), Magnoliopsida

ВОЛОШКА ПАЧОСЬКОГО

Centaurea paczoskii Kotov ex Klokov (*C margaritacea* Ten. subsp. *paczoskii* (Kotov ex Klokov) Dostal; *C. gerberimct.* non Steven)

Родина Айстрові (Складноцвіті)—Asteraceae (Compositae)

Природоохоронний статус виду

Зникаючий.

Наукове значення

Нижньоінгулецький псамофітно-долинний неоендемічний вид.

Ареал виду та його поширення в Україні

Пониззя Інгульця: по лівому березі в околицях с. Заповід та Новогредневе (Херсонська обл.); на правому березі — при впадінні р. Вісунь в околицях с. Яковлівки (Миколаївська обл.). Адм. регіони: Мк, Хс.

Чисельність та структура популяцій

Відомий лише з трьох неподалік розташованих піщаних масивів в пониззі Інгульця загальною площею менше 5 км². В цілому чисельність виду низька, стан та відтворення популяції незадовільні, однак детальні сучасні дані щодо стану та чисельності популяції відсутні.

Причини зміни чисельності

Розробка кар'єрів добування піску, штучне заліснення та розорювання піщаних масивів, надмірний випас, зривання рослин на букети.

Умови місцезростання

Зростає по слабкогорбистих середньозарослих пісках із незначним антропогенним навантаженням в пониззі річки Інгулець.

Є характерним компонентом псамофітно-степових угруповань кл. *Festucetea vaginatae* Ксерофіт.

Загальна біоморфологічна характеристика

Гемікриптофіт. Дворічна трав'яна рослина 35-50 см заввишки. Стебла від середини розгалужені, разом з листками трохи павутинисті. Листки пірчато- та (нижні) тричі пірчаторозсічені. Суцвіття кошик. Обгортка майже куляста, її листочки жовтуваті, придатки трохи опуклі, жовті, при основі часто з трикутною темнопурпуровою плямою. Квітки світложовті. Плід білувата або бурувата сім'янка 3,5-5 мм завдовжки. Цвіте у серпні-вересні. Плодоносить у вересні-жовтні. Розмножується насінням.

Режим збереження популяцій та заходи з охорони

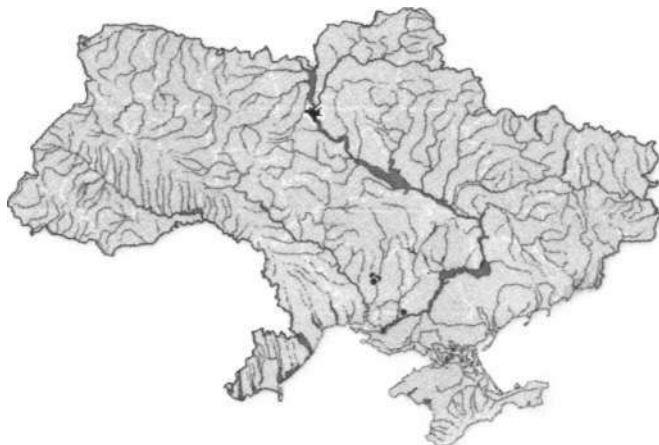
Занесений до Європейського червоного списку. Необхідне проведення сучасних популяційних досліджень, обстеження Нижньоінгулецьких пісків з метою виявлення ділянок, придатних для створення резервату в місцях зростання виду та його репатріації, введення в культуру в ботанічних садах. Заборонено добування піску, освоєння територій, їх розорювання чи заліснення, проведення надмірного випасу, збирання рослин.

Розмноження та розведення у спеціально створених умовах

Відомостей немає.

Господарське та комерційне значення

Декоративне, медоносне, протиерозійне.

Основні джерела інформації

Клоков, 1935; Пачоский, 1927; Флора УРСР, 1965; Хорология флоры Украины, 1986; ЧКУ, 1996.

Автори: ІІ. Мойсієнко, Р.П. Мельник
Фото: ІІ. Мойсієнко